

Chambre des Représentants

SESSION 1985-1986

24 FÉVRIER 1986

PROPOSITION DE LOI

tendant à uniformiser les délais d'opposition et d'appel tant en matière civile que répressive et introduisant la signification des jugements contradictoirement rendus en cette dernière matière

(Déposée par M. Eerdekens)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La diversité des formes des voies de recours ouvertes aux justiciables et des délais, le plus souvent prévus à peine de déchéance ou de forclusion entraîne la confusion chez la plupart.

Alors qu'en matière civile, les voies de recours (appel pour les jugements contradictoires rendus en premier ressort et opposition pour les jugements rendus par défaut) doivent être introduits — quelle que soit la forme choisie — dans un délai de un mois à dater de la signification de la décision entreprise, les principes sont tout autres au pénal puisque :

— le délai pour former appel d'un jugement contradictoire n'est que de quinze jours (art. 203 du Code d'instruction criminelle);

— le délai pour former opposition des jugements rendus par défaut n'est que de quinze jours (art. 187, C.I.R.);

— ce délai court, pour les jugements contradictoirement rendus à dater de leur prononcé, tandis que la signification est requise pour les jugements rendus par défaut;

— un délai supplémentaire de cinq jours est accordé à la partie civile lorsque l'appel est formé contre elle...

La pratique révèle à suffisance les conséquences parfois dramatiques de cette diversité : tantôt les justiciables pensent pouvoir introduire recours dans le délai de un mois et se voient opposer la forclusion de leur appel devant le juge d'appel, tantôt ils ne se présentent pas au prononcé

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1985-1986

24 FEBRUARI 1986

WETSVOORSTEL

strekkend tot het eenvormig maken van de termijnen van verzet en hoger beroep in burgerlijke en in strafzaken en tot invoering van de betekening van in laatstgenoemde zaken gewezen vonnissen op tegenspraak

(Ingediend door de heer Eerdekens)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

De uiteenlopende vormen van de rechtsmiddelen die de rechtzoekenden ter beschikking staan, en van de termijnen die meestal op straffe van verval of uitsluiting zijn bepaald, leiden tot verwarring.

In burgerlijke zaken moeten de rechtsmiddelen (hoger beroep voor vonnissen op tegenspraak en in eerste aanleg gewezen en verzet voor vonnissen bij verstek), ongeacht de gekozen vorm binnen een maand na de betekening van de bestreden beslissing worden aangewend, terwijl in strafzaken heel andere beginselen gelden, aangezien :

— de termijn om tegen een vonnis op tegenspraak in hoger beroep te gaan slechts vijftien dagen bedraagt (art. 203 van het Wetboek van Strafvordering);

— de termijn om tegen vonnissen bij verstek verzet te doen slechts vijftien dagen bedraagt (art. 187, W.S.V.);

— die termijn voor vonnissen op tegenspraak ingaat op de dag van de uitspraak, terwijl voor vonnissen bij verstek betekening vereist is;

— een bijkomende termijn van vijf dagen aan de burgerlijke partij wordt toegestaan wanneer het hoger beroep tegen haar is ingesteld...

De soms dramatische gevolgen van die uiteenlopende voorschriften blijken voldoende uit de praktijk : rechtzoekenden menen soms een maand tijd te hebben om hoger beroep in te stellen maar stuiten dan bij de rechter in hoger beroep op uitsluiting, ofwel zijn zij niet aanwezig bij de

d'un jugement pourtant réputé contradictoire dès lors que l'instruction d'audience l'a été et que le prévenu a pu faire valoir ses observations et assurer sa défense.

Il convient, en conséquence :

— d'uniformiser les délais d'opposition et d'appel en matière répressive en les portant de quinze à trente jours;

— d'imposer la signification de tout jugement rendu en matière répressive qu'il l'ait été contradictoirement ou par défaut et de faire en sorte que le délai tant d'opposition que d'appel ne puisse courir qu'à dater de cette signification.

Nous proposons en conséquence de modifier les articles 187, 203 et 205 du Code d'instruction criminelle, livre II, titre 1er.

Tel est l'objet de la présente proposition de loi.

CL. EERDEKENS

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

L'article 187 du Code d'instruction criminelle est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 187. — Le condamné par défaut pourra faire opposition au jugement dans le mois qui suit le jour de sa signification.

Lorsque la signification du jugement n'a pas été faite en parlant à sa personne, le prévenu pourra faire opposition, quant aux condamnations pénales, dans le mois qui suit celui où il aura connu la signification et, s'il n'est pas établi qu'il en a eu connaissance, jusqu'à l'expiration des délais de prescription de la peine. Il pourra faire opposition, quant aux condamnations civiles, jusqu'à l'exécution du jugement.

La partie civile et la partie civilement responsable ne pourront faire opposition que dans les conditions énoncées à l'alinéa premier.

L'opposition sera signifiée au ministère public et aux autres parties en cause.

Si l'opposition n'a pas été signifiée dans le mois qui suit la signification du jugement, il pourra être procédé à l'exécution des condamnations et, en cas d'appel des parties poursuivantes ou de l'une d'elles, il pourra être procédé au jugement sur l'appel.

La condamnation sera comme non avenue par suite de l'opposition; néanmoins, les frais et dépens causés par l'opposition, y compris le coût de l'expédition et de la signification du jugement, seront laissés à charge de l'opposant, si le défaut lui est imputable. »

Art. 2

Le paragraphe 1er de l'article 203 du Code d'instruction criminelle est remplacé par la disposition suivante :

uitspraak van een vonnis dat nochtans geacht wordt op tegenspraak te zijn geweest doordat de behandeling ter terechtzitting op tegenspraak was en de beklaagde zijn opmerkingen kon aanvoeren en zijn verdediging kon voordragen.

Het verdient dan ook aanbeveling :

— de termijnen van verzet en hoger beroep in strafzaken eenvormig te maken en van vijftien op dertig dagen te brengen;

— voor alle vonnissen in strafzaken, ongeacht of zij op tegenspraak dan wel bij verstek zijn geweest, de betekening op te leggen en te bepalen dat de termijnen van verzet en hoger beroep slechts op de dag van de betekening beginnen te lopen.

Wij stellen dan ook voor de artikelen 187, 203 en 205 van Boek II, Titel I, van het Wetboek van Strafvordering dienovereenkomstig te wijzigen.

Dat is het doel van het onderhavige wetsvoorstel.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Artikel 187 van het Wetboek van Strafvordering wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 187. — Hij die bij verstek is veroordeeld, kan tegen het vonnis in verzet komen binnen een termijn van een maand na de dag waarop het is betekend.

Is de betekening van het vonnis niet aan beklaagde in persoon gedaan, dan kan deze, wat de veroordelingen tot straf betreft, in verzet komen binnen een termijn van een maand na de dag waarop hij van de betekening kennis heeft gekregen en, indien niet blijkt dat hij daarvan kennis heeft gekregen, totdat de termijnen van verjaring van de straf verstreken zijn. Wat de burgerrechtelijke veroordelingen betreft, kan hij in verzet komen tot de tenuitvoerlegging van het vonnis.

De burgerlijke partij en de burgerrechtelijk aansprakelijke partij kunnen alleen in verzet komen overeenkomstig de bepaling van het eerste lid.

Het verzet wordt betekend aan het openbaar ministerie en aan de andere partijen in de zaak.

Indien het verzet niet is betekend binnen een termijn van een maand na de betekening van het vonnis, kunnen de veroordelingen ten uitvoer worden gelegd; ingeval hoger beroep is ingesteld door de vervolgende partijen of door een van hen, kan de behandeling in hoger beroep voortgang vinden.

Ten gevolge van het verzet wordt de veroordeling voor niet bestaande gehouden; de door het verzet veroorzaakte kosten en uitgaven, met inbegrip van de kosten van uitgifte en van betekening van het vonnis, blijven evenwel ten laste van de eiser in verzet, indien het verstek aan hem te wijten is. »

Art. 2

Paragraaf 1 van artikel 203 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« § 1. Il y aura déchéance de l'appel si la déclaration d'appeler n'a pas été faite au greffe du tribunal qui a rendu le jugement dans le mois de la signification qui en aura été faite à la partie condamnée ou à son domicile. »

Art. 3

L'article 205 du Code d'instruction criminelle est remplacé par la disposition suivante :

« Art. 205. — Le ministère public près le tribunal ou la cour qui doit connaître de l'appel devra, à peine de déchéance, notifier son recours, soit au prévenu, soit à la partie civilement responsable de l'infraction dans le mois à dater du prononcé du jugement. L'exploit contiendra assignation dans les soixante jours à compter de la même époque. »

29 janvier 1986.

Cl. EERDEKENS
J.M. HAPPART
G. ONKELINX
J. COËME
V. ALBERT

« § 1. Het recht van hoger beroep vervalt indien de verklaring van hoger beroep niet gedaan is op de griffie van de rechtbank die het vonnis heeft gewezen binnen een maand na de betekening ervan aan de veroordeelde partij of aan haar woonplaats. »

Art. 3

Artikel 205 van hetzelfde Wetboek wordt vervangen door de volgende bepaling :

« Art. 205. — Het openbaar ministerie bij het hof of de rechtbank die van het beroep kennis moet nemen, moet, op straffe van verval, binnen een maand na de dag van de uitspraak van het vonnis zijn beroep betekenen, hetzij aan de beklaagde, hetzij aan de voor het misdrijf burgerrechtelijk aansprakelijke partij. Het exploit bevat dagvaarding binnen zestig dagen te rekenen van hetzelfde tijdstip. »

29 januari 1986.